

3. Шапоренко О., Паращенко Л. Інноваційне управління освітньою діяльністю вищих навчальних закладів. *Європейський науковий журнал економічних та фінансових інновацій*. №2. 2018. С. 12-30.

ЯКІСТЬ ОСВІТИ ЯК НАПРЯМ СУЧАСНОЇ КУЛЬТУРИ

*Захарін С.В.
Київ, Україна*

У нових соціально-культурних умовах змінюється призначення людини, її духовно-соціальні погляди, висуваються нові вимоги до особистості майбутнього члена суспільства, до його освітньої та професійної підготовки, яку покликана забезпечити освіта. Вектор розвитку освіти залежить від рівня розвитку культури. Культурні трансформації, пов'язані з формуванням постнекласичних культур, змінили фокус і «формат» сучасної освіти. Постнекласична культура є типом сучасної культури, аксіологічними пріоритетами якого є: безперервний розвиток і саморозвиток «людської якості»; культурне різноманіття як цінність джерело розвитку; суб'єктність, індивідуальність як цінність; глобальність, відкритість, інтенсивна динаміка трансформацій. Сучасну культуру визначають як «культуру різноманіття». У зв'язку з цим педагогічне співтовариство розробляє варіативні концепції освіти (концепції безперервної освіти: формальної, неформальної, інформальної та інклюзивної освіти), в яких функціонують принципи відкритості, гетерогенності (полістилістичності, мультикультурності) освіти. Освіта як тренд культури відкрита, динамічна.

Згідно з підходами сучасних вчених освіта покликана забезпечити випереджальний розвиток якості людини. У зв'язку з цим якість освіти стає пріоритетним напрямком його розвитку. Сучасні вчені визначають якість освіти (як системи, процесу і результату) як ступінь її відповідності нормам, вимогам, еталонам, стандартам, що відображають актуальне соціальне замовлення [1]. Встановлення такої відповідності необхідне для визначення якості освіти, але недостатнє, так як вимоги стандартів не орієнтовані на конкретну особистість: не враховують реальні і потенційні можливості учнів, цінності їх особистого і професійного розвитку, аксіологічні установки, особистісно-професійну позицію, досвід, компетентність конкретних педагогів. На думку вчених якість освіти визначається не тільки ступенем її відповідності нормативним вимогам, але, перш за все, соціальним і особистісним очікуванням. І. П. Анненкова визначає якість освіти особистості як співвідношення мети і результату освітньої діяльності, як міру досягнення мети, якщо цілі задані діагностично, операційно і спрогнозовані в «зоні найближчого розвитку» учнів. У цьому випадку оцінка якості здійснюється на основі порівняння результатів з максимальними можливостями учнів [1].

Якість освіти - багатовимірна, багатоаспектна. Однозначне визначення всіх складових якості освіти неможливе через її багато факторність і сто хаотичність (ймовірнісного характеру). Якість освіти відображає «процесуальні і результативні, соціальні та особистісні, економічні та

технічні, історичні та етнокультурні, гуманітарні і логіко-наукові, змістовно-програмні та організаційно-методичні, стандартні і технологічні, кадрові, управлінські та інші аспекти освіти» [2]. Вчені в руслі основних компонентів якості освіти розглядають якість освітнього середовища (освітніх програм, матеріально-технічного забезпечення, інформаційно-освітнього середовища, професорсько-викладацького складу, студентів і абітурієнтів) і якість освітнього процесу (педагогічної, науково- педагогічної та управлінської діяльності). Вказується також якість результатів освіти. Якість освіти, інтегральним показником якої є якість підготовленого фахівця, виступає результатом низки якостей: контингенту абітурієнтів (студентів), викладацького складу, змісту освіти, якості освітнього середовища, якості педагогічних технологій, якості освітнього процесу, якості його ресурсного забезпечення. Системотвірним компонентом освітньої системи є якість цілей.

У документі ЮНІСЕФ «Визначення якості освіти» зазначено, що якість освіти включає: «якість учнів», якість середовища (ресурсів і умов), якість змісту (навчальних програм і навчально-методичних матеріалів), якість процесу (компетентності професорсько-викладацького складу, підходів і технологій педагогічної взаємодії), якість результатів (знань, умінь і відносин, конструктивного соціального досвіду) [3]. Німецькі дослідники розглядають якість освіти як сукупність якості структури (фінансові, матеріальні та людські ресурси, правові, організаційні та соціальні умови, а також «якість орієнтації», тобто умови і ресурси для підготовки і підвищення кваліфікації викладачів), якості процесу (методи і стиль взаємодії викладачів і учнів) і якості результату (знання, міждисциплінарні та соціальні вміння, мотивація, цінності, умови для безперервної освіти). При цьому підкреслюють, що цілі освіти мають вирішальне значення для виміру, забезпечення і підвищення якості, тому повинні бути визначені на рівні системи освіти і на рівні освітнього закладу максимально конкретно.

Якість освіти недоцільно розглядати як єдність двох складових: якості навчання і якості виховання. Виховання має свої особливості і відрізняється відкритістю, багатофакторністю, нелінійністю, непередбачуваністю і ситуаційністю, специфікою змісту виховної взаємодії (формування ціннісно-сміслового, афективного, особистісного досвіду), відтермінованістю результатів виховання, складністю, а найчастіше принциповою неможливістю їх вимірювання і оцінювання. Тому при розгляді «якості освіти» акцент ставлять на «якості навчання», які співвідносяться як «рід» і «вид». Розгляд якості навчання неможливо здійснити безвідносно до його суб'єктів (педагогів і учнів). В основі розуміння сутності якості навчання лежить єдність «якість суб'єктів (педагогів і учнів) - якість дидактичного процесу - якість середовища (умов і ресурсів) - якість результатів». У зв'язку з цим її слід розглядати в єдності п'яти аспектів: суб'єктного, концептуального, процесуального, просторового, результативного. При цьому якість суб'єктів є системотвірним компонентом якості навчання. Якість суб'єктів (педагогів) включає їх аксіологічні установки, особистісно-професійну позицію, досвід, компетентність, ступінь їх рефлексивних умінь. Для забезпечення, відповідної до мінливого контексту, адекватної якості

навчання, необхідно здійснювати системне налаштування її компонентів (ціннісно-цільового, змістового, інструментально-технологічного) з урахуванням закономірних зв'язків між ними, із забезпеченням цілісності якості навчання, що можна визначити як «поліпшення». Діяльність щодо «покращення» розглядають як безперервний процес, а отримані результати - як індикатор якості, «відправний пункт» для подальшого «покращення» якості.

Список використаних джерел:

1. Анненкова І. П. Кваліметрична модель моніторингу якості освіти в закладі вищої освіти [Електронний ресурс] / І. П. Анненкова, Н.В.Кузнецова // Інноваційна педагогіка. – 2021. – Вип. 38. – С. 210–214. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/innped_2021_38_44
2. Завгородня Т.К. Зарубіжний досвід моніторингу якості вищої освіти в дослідженнях вітчизняних науковців [Електронний ресурс] / Т.К.Завгородня // Педагогічний альманах. – 2020. – Вип. 45. – С. 165–171. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pedalm_2020_45_24
3. Результати міжнародного дослідження якості освіти <https://www.unicef.org/ukraine/press-releases/international-education-quality-research>
4. Кузьмак О. Впровадження та моніторинг стандартів якості у освітньому процесі, як інструмент стратегічного управління та забезпечення конкурентних позицій закладів вищої освіти [Електронний ресурс] / О.Кузьмак // Економічний форум. – 2022. – №1. – С. 58–65. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfor_2022_1_9

ВАЖЛИВІСТЬ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В РОЗВИТКУ ОСВІТНЬОГО МАРКЕТИНГУ СТРУКТУРНОГО ПІДРОЗДІЛУ УНІВЕРСИТЕТУ

*Школяр С.П., Новописьменний С.А.
Полтава, Україна*

Функціонування та розвиток закладу освіти, його структурних підрозділів має багатовекторність з передбаченим дотриманням державницьких демократичних принципів, спрямованих на забезпечення комфортних умов науково-педагогічних учасників, студентів та інших учасників освітнього процесу [1-4]. Застосування означених принципів є концептуальним підходом керівництва та колективу факультету природничих наук та менеджменту в рамках концепції розвитку Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г.Короленка. При цьому, важливими є важелі мотивації інноваційної діяльності як елементи моделі розвитку закладу освіти [5].

Важливість інтелектуальної власності в розвитку освітнього маркетингу структурного підрозділу університету обумовлюється тим, що в моделі сучасного закладу вищої освіти творча активність учасників